

compared-oculus-rift-htc-vive//. Accessed on: September. 15, 2023. [in English]

11. Berezovskiy, V. S. (2013). Stetsenko I.V. Sozdanye elektronnykh uchebnykh resursov y onlainovoe obuchenye [Create e-learning resources and online learning]: Ucheb. Posob., K.: Izd. Hrappa BHV. 176 s. [in russian]

12. Skrypka, H. V. (2016). Formuvannia v uchniv navychok XXI stolittia zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii [XXI century skills forming means of information and communication technologie]: Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya : elektronne naukove fakhove vydannya. Part 54. № 4. Kyiv. [in Ukrainian]

13. The Goldman Sachs Group Inc. – Profiles In Innovation: Virtual & Augmented reality. [Online]: Available: URL : <http://www.goldmansachs.com/ourthinking/pages/technology-driving-innovation-folder/virtual-and-augmentedreality/report.pdf>. Accessed on: September. 15, 2023. [in English]

14. Case Study: VR Education at North Carolina State University. [Online]: Available: URL : <https://www.viar360.com/case-study-nc-state-university-biodiversity-class-in-vr/>. Accessed on: September. 15, 2023. [in English]

15. Ukrainski uchni matymut mozhlyvist navchatsia za dopomohoiu virtualnoi ta dopovnoei realnosti [Ukrainian students will have the opportunity to study using virtual and augmented reality]: [Online]: Available: URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayinski-uchni-matimut-mozhlyvist-navchatsiya-za-dopomogyu-virtualnoyi-ta-dopovnoeyi-realnosti>. Accessed on: September. 15, 2023. [in Ukrainian]

16. Mizhnarodnyi Yevropeyskyi Universytet, vprovadyv virtualnu realnist v rozvytok osvitnoho protsesu [The International European University introduced virtual reality into the development of the educational process]: [Online]: Available: URL : <https://ua.interfax.com.ua/news/press-release/759723.html>. Accessed on: September. 15, 2023. [in Ukrainian]

#### ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

**СКРИПКА Ганна Володимирівна** – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та безпечного освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

**Наукові інтереси:** впровадження технології віртуальної реальності в умовах дистанційного та змішаного навчання сучасної школи.

#### INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

**SKRYPKA Hanna Volodymyrivna** – PhD (pedagogical sciences) Head of the Department of Information and Communication Technologies, and Safe Educational Environment of the Kirovohrad Regional Institute of Postgraduate Education named after Vasily Sukhomlinsky.

**Scientific interests:** implementation of virtual reality technology in the conditions of distance and mixed learning of a modern school.

*Стаття надійшла до редакції 14.09.2023 р.*

УДК 378

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-208-212

**ШЕВЕЛЬ Борис Олександрович** –

кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри технологічної і професійної освіти  
Глухівського національного педагогічного університету  
імені Олександра Довженка  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3608-7980>  
e-mail: borisgly@gmail.com

## ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

*У статті висвітлена актуальна проблема розроблення системи принципів, використання яких сприятиме підвищенню ефективності формування економічної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання та технологій у педагогічних закладах вищої освіти України відповідно до сучасних соціально-економічних умов. Для досягнення поставленої мети були використані наступні методи дослідження: аналіз науково-педагогічних літературних джерел, узагальнення, синтез і формулювання висновків.*

*Дослідження показало, що у вітчизняних і зарубіжних науковців наявні необхідні напрацювання, які дозволяють розглянути різні аспекти застосування принципів організації освітнього процесу у закладах педагогічної вищої освіти. Виявлено характерні особливості застосування принципів під час процесі формування економічної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.*

*У межах аналізу актуальних наукових розвідок представлено різноманітні напрями дослідження вказаної проблеми в науковому співтоваристві. Зазначено різні наукові підходи до визначення понять «дидактичні принципи» та «принципи навчання». На основі теоретичного аналізу та узагальнення були виділені та обґрунтовано традиційні принципи навчання (науковість, свідомість навчання, активність та самостійність, наочність навчання, глибина, зв'язок з практикою та життям) та специфічні (інтенсифікація навчання, інтерактивний підхід, інноваційна наочність, креативний розвиток). Створена система принципів призначена для забезпечення ефективного формування економічної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.*

*В подальшому планується докладніше розглянути особливості забезпечення функціонування запропонованої системи педагогічних принципів під час формування економічної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.*

**Ключові слова:** майбутні вчителі трудового навчання та технологій, економічна підготовка, принципи формування економічної компетентності, економічна компетентність.

**SHEVEL Borys Oleksandrovych –**

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor  
at the Department of Technological and Vocational Education  
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3608-7980>  
e-mail: borisgly@gmail.com

## PRINCIPLES OF FORMING THE ECONOMIC COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF LABOR EDUCATION AND TECHNOLOGIES

*The article highlights the actual problem of developing a system of principles, the use of which will contribute to increasing the effectiveness of the formation of economic competence of future teachers of labor education and technologies in pedagogical institutions of higher education of Ukraine in accordance with modern socio-economic conditions. To achieve the goal, the following research methods were used: analysis of scientific and pedagogical literary sources, generalization, synthesis and formulation of conclusions.*

*The study showed that domestic and foreign scientists have the necessary work that allows them to consider various aspects of applying the principles of organizing the educational process in pedagogical higher education institutions. Characteristic features of the application of the principles during the process of formation of economic competence of future teachers of labor education and technologies are revealed.*

*Within the analysis of current scientific investigations, various directions of research of the specified problem in the scientific community are presented. Various scientific approaches to defining the concepts of "didactic principles" and "principles of learning" are indicated. On the basis of theoretical analysis and generalization, traditional principles of learning (scientific, learning consciousness, activity and independence, clarity of learning, depth, connection with practice and life) and specific (intensification of learning, interactive approach, innovative clarity, creative development) were highlighted and substantiated). The created system of principles is intended to ensure the effective formation of economic competence of future teachers of labor education and technologies.*

*In the future, it is planned to consider in more detail the features of ensuring the functioning of the proposed system of pedagogical principles during the formation of economic competence of future teachers of labor education and technologies.*

**Key words:** future teachers of labor education and technologies, economic training, principles of economic competence formation, economic competence.

### **Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

Ефективність реалізації формування економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій в процесі фахової підготовки уможливується за умови врахування принципів, що сприятимуть організації активної діяльності всіх учасників освітнього процесу педагогічних закладів вищої освіти, спрямованої на розв'язання окресленої проблеми.

Як вітчизняні, так і зарубіжні науковці у своїх працях активно досліджують питання, пов'язані з принципами організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти. Вони вивчають вихідні теоретичні положення, ключові ідеї та основні вимоги, які впливають із встановлених закономірностей та реалізуються у цілях, змісті, педагогічних методиках, діяльності викладачів та здобувачів освіти.

Науковці проводять інтенсивні дослідження щодо аспектів розвитку економічної освіти. Так, наприклад, дослідженням змісту і методики економічної підготовки здобувачів освіти займалися (А. Аменд, М. Вачевський, Р. Мачулка, В. Мадзігон, І. Носаченко, А. Нісімчук, О. Падалка, І. Сасова, В. Розов, Б. Шемякін, П. Шемякін); удосконаленням методики викладання економічних дисциплін (К. Гарбера, Н. Потапова-Сінько, С. Грицуленко); підвищенням якості економічної

підготовки (Г. Ковальчук, Н. Кузнецова, Ю. Лернер, Т. Шестакова); формування економічної компетентності майбутніх фахівців (В. Курок, А. Кондратенко) та інші.

Проте, дослідження визначення принципів формування економічної компетентності майбутніх трудового навчання та технологій не отримувало належної уваги від науковців, що стало стимулом для нашого наукового пошуку.

**Метою статті** є визначення й обґрунтування принципів формування економічної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.

### **Виклад основного матеріалу дослідження.**

На сьогодні загальне визначення принципів освітньої діяльності ще остаточно не сформульоване: не з'ясовані вихідні засади для їх обґрунтування; не опрацьовані наукові основи їх підпорядкованості та ієрархії. Власне, ця проблема призводить до різноманітності в кількості, класифікації та формулюванні принципів навчання, які містяться в різних підручниках з педагогіки та фундаментальних працях з дидактики. Автори цих джерел, насамперед, виходять із різних концепцій та джерел при встановленні цих принципів і, з огляду на це, по-різному розуміють поняття «принципи навчання».

Під принципами підготовки майбутніх фахівців розуміють загальні принципи, які

встановлюють зміст, методологію та організацію освітньої діяльності студентів. На основі цих загальних принципів формуються конкретні вказівки, правила та рекомендації, спрямовані на досягнення освітніх цілей. Відсутність або неправильне використання таких принципів може ускладнити процес навчання та заважати засвоєнню знань і розвитку особистості студентів [3, с. 121]. Загалом, система принципів допомагає описати всі аспекти навчального процесу та діяльності як викладачів, так і здобувачів освіти, і є необхідною для ефективної організації процесу підготовки майбутніх фахівців.

На думку О. Ткаченко, педагогічні принципи є складними структурами, які одночасно визначають специфіку процесів навчання і виховання та мають ієрархічний характер, що означає, що вони є частинами більшої системи. З цієї точки зору, педагогічні принципи можна розглядати як систему початкових педагогічних вимог, які взаємопов'язані та взаємозалежні [8, с. 156].

Так, учені О. Падалка, А. Нісімчук, І. Смолюк, О. Шпак та інші класифікують принципи на: традиційні (принцип використання досягнень сучасної науки й техніки; принцип систематичності й послідовності викладання навчального матеріалу; принцип зв'язку навчання з життям, принцип урахування вікових та індивідуальних особливостей) і нетрадиційні (принцип демократизації навчання; диференціації навчального процесу; поліпшення процесу навчання та виховання, принцип нестандартних методів навчання й інші) [6].

Н. Самборська підкреслює наступне: процес розвитку професійної компетентності фахівця здійснюється, враховуючи основні принципи професійної підготовки, зокрема, передусім [7, с. 98]:

1. Принцип фундаменталізації означає, що навчання фахівців включає в себе глибоке розуміння методології, загальноосвітніх, теоретичних і практично-професійних аспектів.

2. Принцип системності виявляється у створенні структурних зв'язків всередині системи професійної підготовки фахівців та в самій системі освіти взагалі.

3. Принцип науковості відображає відповідність змісту професійної підготовки сучасним науковим досягненням.

4. Принцип доступності передбачає адаптацію змісту професійної підготовки до рівня знань студентів, щоб забезпечити їм можливість реального розуміння матеріалу.

Ю. Вінтюк, розроблюючи концепцію формування професійної компетентності майбутніх психологів, визначає наступні принципи: гуманізм, демократизація, компетентність, педагогічна творчість, проблемна спрямованість, реалізм, професійний саморозвиток, акцент на особистість,

використання сучасних освітніх технологій, активізація діалогу у навчальному процесі [1].

Г. Дутка, виділяючи принципи дидактики для фундаменталізації освіти, вчений окреслює ті, які, на її думку, мають актуальне значення. Серед них можна визначити науковість, яка сприяє формуванню фундаментальних знань у змісті освіти; оптимізацію навчального процесу, що включає фундаменталізацію як один із інструментів його покращення; орієнтацію на створення єдності між знаннями, вміннями, свідомістю та поведінкою через інтегративний підхід у фундаменталізації змісту освіти; розвиток ініціативи і самостійності, а також свідомості та активності, де фундаментальні знання грають ключову роль; систематичність і послідовність в набутті знань і вмінь завдяки фундаменталізації як засобу забезпечення цих якостей; підтримку творчої активності і самостійності через важливість фундаментальних знань у розвитку творчості; усвідомленість та глибину знань, де фундаментальні знання є основою для цього; а також цілеспрямованість і мотивацію навчання, де фундаментальний компонент змісту освіти стимулює бажання навчатися [4, с. 47-48].

У «Енциклопедії освіти» під редакцією В. Кременя вказано, що принципи навчання є основними вимогами до організації навчального процесу. Вітчизняна педагогічна наука розкриває систему дидактичних принципів, виходячи з наукового розуміння сутності виховання і навчання. Ця система базується на дев'яти принципах:

– принцип єдності освітньої, розвивальної та виховної функцій навчання, що передбачає, що навчання спрямоване на досягнення різноманітних цілей: розвиток особистості, набуття знань, умінь, навичок, моральних і естетичних якостей, які впливають на вибір життєвих цілей і соціальну поведінку;

– принцип науковості змісту і методів навчання відображає його зв'язок із сучасними науковими досягненнями та важливість використання цього знання для будівництва демократичного суспільства.

– принцип систематичності та послідовності базується на ідеї, що навчання та засвоєння знань має відбуватися логічно та послідовно, забезпечуючи учневі логічний розвиток і певний порядок навчання.

– принцип міцності знань підкреслює важливість глибокого розуміння та стійкого закріплення набутих знань, умінь і навичок, щоб вони були доступні та застосовні на практиці.

– принцип доступності відзначає значення врахування індивідуальних особливостей учнів і необхідність вчителя встановлювати контакт з кожним студентом, використовуючи методи і засоби, що сприяють оптимальному засвоєнню навчального матеріалу відповідно до їхнього рівня розвитку.

– принцип свідомості й активності учнів ґрунтується на тому, що учень в сучасній педагогіці визнається як суб'єкт навчального процесу;

– принцип наочності вказує на важливість використання чуттєвого сприйняття та обробки навчального матеріалу для підвищення ефективності навчання.

– принцип зв'язку навчання з практикою підкреслює необхідність готувати здобувачів освіти до використання своїх знань для розв'язання практичних завдань.

– принцип індивідуалізації спрямований на урахування індивідуальних особливостей кожного здобувача освіти та створення умов для їхнього індивідуального розвитку [5, с. 713–714].

В результаті проведеного аналітичного дослідження було встановлено основні логічні принципи використання принципів для систематичного формування економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій під час їх професійної підготовки:

1. Вибір принципів обумовлений як загальними вимогами до організації навчально-виховного процесу в університетському середовищі, так і специфікою підготовки майбутніх вчителів за конкретною спеціальністю.

2. Усі ці принципи взаємопов'язані та інтегровані в цілісну систему, де кожен з них має своє місце і роль.

3. Серед них наявний основний, який є системоутворюючим і служить основою для групування інших принципів.

4. Важливо, щоб включені в систему педагогічні принципи охоплювали всі аспекти навчального процесу, включаючи гносеологічні, дидактичні та виховні аспекти.

5. Для практичного застосування рекомендується обмежити кількість принципів до необхідного та достатнього мінімуму для забезпечення ефективності підготовки студентів.

Аналізуючи один з ключових елементів структури дидактичної системи, а саме принципи педагогічного процесу, приходимо до висновку, що наукова література розглядає звичайні, традиційні принципи освітньої діяльності як загальні вказівки, правила та норми, які повинні бути обов'язково дотримані організаторами навчального процесу. Інакше кажучи, вони є фундаментом для успішної організації та проведення навчання. Важливо враховувати ці принципи, оскільки їх недотримання може призвести до непередбачених результатів або небажаних наслідків. На нашу думку, для формування економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій, важливо розширити традиційні принципи за допомогою спеціальних принципів, які були визначені в даному дослідженні.

Узагальнюючи вище викладене, в основу формування економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій покладено поєднання традиційних принципів навчання (науковості; свідомості навчання; активності та самостійності; наочності навчання; ґрунтовності; принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю, реаліями життя) та спеціальних (інтенсифікація навчання, інтерактивне навчання, інноваційна наочність, креативний розвиток).

Таким чином, аналіз педагогічної літератури з розвитку принципів навчання та їх класифікації переконливо показує, що всі вище перераховані принципи взаємопов'язані та доповнюють один одного. Інтегроване їх використання спрямоване на досягнення ефективності навчального процесу у вищому навчальному закладі і створення сприятливих умов для формування економічної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання та технологій [2].

**Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку.** Незважаючи на надані переваги наведеним принципам, психолого-педагогічна взаємодія зі студентами може включати інші принципи. Запропонована система відповідає вимогам освітнього процесу та потребам підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій, і може бути застосована на практиці. Можливості подальших досліджень включають визначення та обґрунтування педагогічних умов для ефективного формування економічної компетентності у майбутніх вчителів трудового навчання та технологій в закладах вищої освіти.

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Вінтюк Ю. В. Концепція формування професійної компетентності майбутніх психологів у ВНЗ. *Молодий вчений*. 2017. № 4 (44). Ч. III. С. 351–355.
2. Галузинський В. М., Євтух М. Б. Педагогіка: теорія та історія : навч. посіб. Київ : Вища школа, 1995. 237 с.
3. Грицик Н. В. Принципи формування культурологічної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови URL : [http://xn--e1aaifpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/doklad\\_11\\_3\\_2\\_29.pdf](http://xn--e1aaifpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/doklad_11_3_2_29.pdf).
4. Дутка Г. Я. Принцип фундаменталізації у професійній освіті. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2006. № 6. С. 45–50.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
6. Падалка О. С. Дидактико-математичні основи формування економічної компетентності: навч. посіб. / О. С. Падалка, О. Т. Шпак, В. В. Приступа; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 239 с.
7. Самборська Н. М. Соціально-комунікативна компетентність майбутніх медичних працівників у контексті системного та компетентнісного підходів. *Проблеми освіти: Наук.-метод. зб.; Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України*. Київ, 2015. № 85. С. 97–101.

8. Ткаченко О. Принципи формування етнопедагогічної компетентності вчителя. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Сер. : Педагогічні науки. 2012. Вип. 106. С. 154–162.

**REFERENCES**

1. Vintiuk, Yu. V. (2017). Kontsepsiia formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh psykholohiv u VNZ [The concept of formation of professional competence of future psychologists in universities]. *Molodyi vchenyi – A young scientist*, 4(44) S. 351–355. [in Ukrainian]

2. Haluzynskiy, V. M., Yevtikh, M. B. (1995). *Pedahohika: teoriia ta istoriia [Pedagogy: theory and history]*. Kyiv : Vyshcha shkola. 237 s. [in Ukrainian]

3. Hrytsyk N. V. (n.d.) Pryntsyphu formuvannia kulturolohichnoi kompetentsii maibutnoho vchytelia inozemnoi movy [Principles of cultural competence formation of the future foreign language teacher]. Retrieved from: URL:[http://xnelaajfpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/doklad\\_11\\_3\\_2\\_29.pdf](http://xnelaajfpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/doklad_11_3_2_29.pdf). [in Ukrainian].

4. Dutka, H. Ya. (2006). Pryntsyph fundamentalizatsii u profesiinii osviti [The principle of fundamentalization in professional education]. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity – Pedagogy and psychology of professional education*, № 6. S. 45–50. [in Ukrainian]

5. Kremen, V. H. (Ed.). (2008). *Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of education]*. Kyiv. 1040 s. [in Ukrainian]

6. Padalka, O. S., Shpak, O. T., Prystupa, V. V. (2011). *Dydaktyko-matematychni osnovy formuvannia ekonomichnoi kompetentnosti [Didactic-mathematical foundations of the formation of economic competence]*. Kyiv : Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova, 239 s. [in Ukrainian]

7. Samborska, N. M. (2015). *Sotsialno-komunikatyvna kompetentnist maibutnikh medychnykh pratsivnykiv u*

konteksti systemnoho ta kompetentnysnoho pidkhdov [Social and communicative competence of future medical workers in the context of system and competence approaches]. *Institut innovatsiynikh tekhnolohii i zmistu osvity MON Ukrainy Problems of education: Scientific method – Institute of Innovative Technologies and Content of Education of the Ministry of Education and Culture of Ukraine*, № 85. S. 97–101. [in Ukrainian]

8. Tkachenko, O. (2012). Pryntsyphu formuvannia etnopedahohichnoi kompetentnosti vchytelia [Principles of formation of ethnopedagogical competence of the teacher]. *Scientific notes of Kirovohrad State Pedagogical University named after Volodymyr Vinnichenko*. Ser. : Pedagogical sciences – *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka*. Ser. : *Pedahohichni nauky*, 106. S. 154–162. [in Ukrainian]

**ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА**

**ШЕВЕЛЬ Борис Олександрович** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка  
**Наукові інтереси:** економічна підготовка здобувачів освіти.

**INFORMATION ABOUT THE AUTHOR**

**SHEVEL Borys Oleksandrovych** – candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Technological and Vocational Education Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University  
**Scientific interests:** economic training of education seekers.

*Стаття надійшла до редакції 12.09.2023 р.*

УДК 378.147.88

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-212-218

**ФИЛИПСЬКА Віта Іванівна** –

кандидат педагогічних наук,  
старший викладач кафедри іноземних мов  
Харківського національного університету внутрішніх справ  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0497-7196>  
e-mail: sch34\_fylypska@ukr.net

**ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ**

*У статті розкрито проблему імплементації сучасних педагогічних технологій та методик викладання іноземних мов, зокрема англійської, у вищих навчальних закладах освіти України за європейськими стандартами. Подано визначення понять: «лінгвістична компетенція», «комунікативна компетенція», «мовні навички». Проаналізовано методичні рекомендації МОН України щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України, а саме: інноваційні технології навчання; Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти, а саме: різновиди мовної компетенції. У роботі детально охарактеризовано найпоширеніші в Європі, зокрема в Польщі, підходи, методи та форми викладання дисципліни «Іноземна мова». Виокремлено інноваційні методи викладання іноземної мови, які використовуються зараз викладачами в Україні. У роботі акцентовано увагу на оптимізації процесу викладання іноземної мови і з'ясовано, що на даному етапі розвитку науки основними методами навчання іноземних мов в Україні є комунікативний та конструктивістський методи, а інноваційні технології у вивченні іноземних мов базуються, в основному, на комунікативному підході, інтерактивній та кооперативній моделі навчання. У ході дослідження встановлено, що в освітній практиці вищих навчальних закладів України домінують певні тенденції щодо застосування технологій навчання, які можна класифікувати наступним чином: структурно-логічні технології; інтеграційні технології; професійно-ділові ігрові технології; тренінгові засоби; інформаційно-комп'ютерні технології; діалогово-інформаційні технології. У роботі виокремлено основні новачі в підходах до викладання англійської мови в Україні, що базуються на європейському досвіді та визначено низку проблем, які виникають у професійній діяльності викладачів іноземної мови під час втілення європейських тенденцій*